

Kvalitet og likeverdige tilgjengelighet - indikatorer for styring

Barthold Vonen

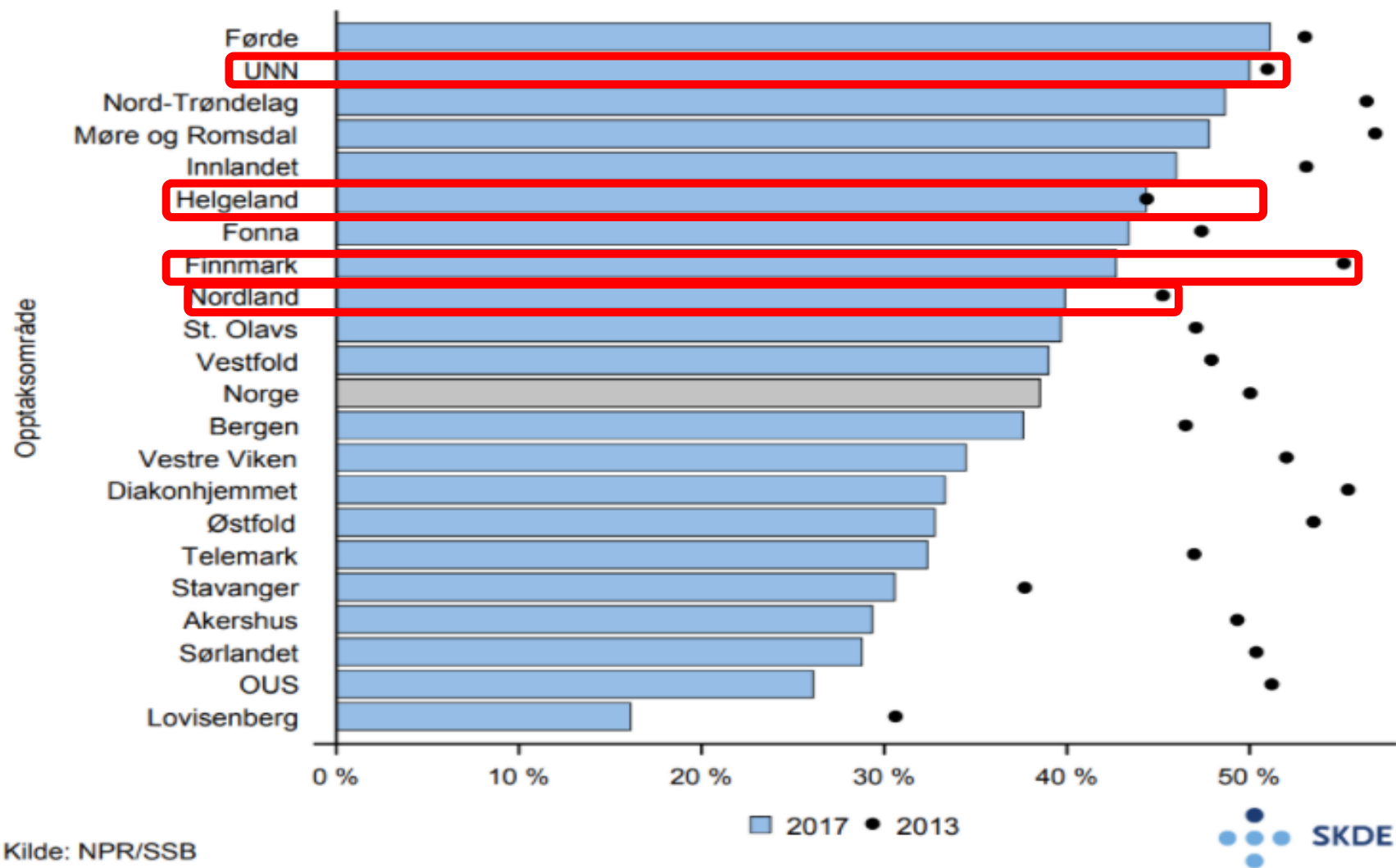
Styreseminar Helse Nord RHF

28. Oktober 2021

Tema og disposisjon – 15 minutter

- Først og fremst trøste og «forklare» - for dere som faktisk skal kontrollere og påse at foretakene går i ønsket retning
- Litt om variasjon i tilgjengelighet
- Alle snakker om kvalitet – hva forstår vi med kvalitet i helsetjenesten
- Hvordan finne frem i mylderet av indikatorer – er det mulig å finne noe å styre etter?

Figur 2. Andel av meniskopererte pasienter som var over 50 år i 2013 og 2017.

Kilde: NPR/SSB

Kvalitet i helsetjenesten - helsegevinst

- *”Kvalitet omhandler i hvilken grad aktiviteter og tiltak i helsetjenesten øker sannsynligheten for at individer og grupper i befolkningen får en ønsket helsegevinst, gitt dagens kunnskap”.*

Med helsegevinst forstås

- Å forbli frisk
- Bli frisk dersom man er syk
- Mestre livet med sykdom – dersom man ikke kan bli frisk
- Mestre slutten av livet

Områder for kvalitetsarbeid-tjenestene skal

- være virkningsfulle
- være trygge
- involvere brukerne og gir dem innflytelse
- være samordna og preget av kontinuitet
- utnytte ressursene på en god måte
- være tilgjengelige og rettferdig fordelt

Alt er ikke like viktig - mulig gruppering av helsetjenester

- **«Nødvendige» tjenester**
 - stor enighet om behandling,
 - ofte relativt liten variasjon
- **Preferansestyrte tjenester**
 - nye samvalgsordninger er viktige
- **Tilbudsstyrte tjenester**
 - stor variasjon

Målet må være at befolkningen skal få

- **Bedre helse**
- **Bedre omsorg**
- **Til en lavere pris**

Nasjonale medisinske kvalitetsregistre

> 50 registre

Norsk hjerneslagregister	Norsk diabetesregister for voksne	Norsk kvalitets- og oppfølgingsregister for cerebral parese (NorCP)	Norsk register for personer som utredes for kognitive symptomer i spesialisthelsetjenesten - NorKog	Nasjonalt register for leddproteser	Nasjonalt hoftebruddregister	Nordisk register for hidradenitt og suppurative abscesser	Norsk kvalitetsregister for behandling av trykkesår	Nasjonalt Kvalitetsregister for Smertebehandling
Norsk nyrreregister	Nasjonalt medisinsk kvalitetsregister for barne- og ungdomsdiabetes	Nasjonalt kvalitetsregister for prostatakreft	Nasjonalt korbåndregister	Nasjonalt kvalitetsregister for ryggskade	Norsk register for kognitivt svekket minne	Norsk register for kronisk obstruktiv lungesykdom	Norsk nyrreregister	Norsk kvalitetsregister for fedmekirurgi
Norsk hjerteinfarktregister	Norsk hjertekirurgiregister	Norsk hjertesvikterregister	Norsk register for analinkontinens	Norsk register for gastrokirurgi (NoRGast)	Norsk register for gynecologisk endoskopiregister	Norsk karkirurgisk register - NORKAR	Nasjonalt kvalitetsregister for barnekreft	Norsk Parkinsonregister og biobank
Norsk register for invasiv kardiologi (NORIC)	Norsk hjertestansregister	Nasjonalt kvalitetsregister for lungekreft	Norsk register for gastrokirurgi (NoRGast)	Norsk register for gastrokirurgi (NoRGast)	Norsk gynecologisk endoskopiregister	Norsk vaskulittregister & biobank (NorVas)	Norsk Kvalitetsregister Øre-Nese-Hals – Tonsilleregisteret	Nasjonalt kvalitetsregister for behandling av skadelig bruk eller avhengighet av rusmidler (KVARUS)
Nasjonalt kvalitetsregister for lungekreft	Norsk kvalitetsregister for lungekreft	Nasjonalt kvalitetsregister for lymfoide maligniteter	Norsk kvinnelig inkontinensregister	Norsk intensiv- og pandemiregister	Norsk nyfødtmedisinsk kvalitetsregister	Norsk vaskulittregister & biobank (NorVas)	Norsk Kvalitetsregister Øre-Nese-Hals – Tonsilleregisteret	Nasjonalt kvalitetsregister for behandling av skadelig bruk eller avhengighet av rusmidler (KVARUS)
Nasjonalt register for langtids mekanisk ventilasjon	Norsk MS-register og biobank	Norsk register for arvelige og medfødte nevromuskulære sykdommer	Nasjonalt traumeregister	Norsk ryggmargsskaderregister	Nasjonalt register for organspesifikke autoimmune sykdommer (ROAS)	Norsk vaskulittregister & biobank (NorVas)	Norsk Kvalitetsregister Øre-Nese-Hals – Tonsilleregisteret	Nasjonalt kvalitetsregister for behandling av skadelig bruk eller avhengighet av rusmidler (KVARUS)

Flere enn 400 indikatorer?

HDIR - Oversikt over egne indikatorer

Antall nasjonale kvalitetsindikatorer per 16. september 2021

	Totalt antall KI i NKI-systemet per 24.06.2021	Nye NKI 16.09.2021	Reviderte NKI 16.09.2021	NKI som ikke er i NKI-systemet	Totalt antall KI i NKI-systemet per 16.09.2021
Somatisk helse	101	1	-	0	102
Psykisk helse og rus	36	0	-	0	36
Kommunale helse- og omsorgstjenester	0	0	-	0	0
Legemidler	0	0	-	1	1
Akuttmedisinske tjenester	0	0	-	2	2
SUM	137	1	-	3	141

187 indikatorer

Kvalitetsindikatorer som ikke ble publisert i september

Område	Navn
Hjerte- og karsykdommer	Hjerneslag - overlevelse 30 dager etter innleggelse
Hjerte- og karsykdommer	Hjerteinfarkt - overlevelse 30 dager etter innleggelse
Behandling av sykdom og overlevelse	Hoftebrudd - overlevelse 30 dager etter innleggelse
Behandling av sykdom og overlevelse	Overlevelse 30 dager etter innleggelse på sykehus
Behandling av sykdom og overlevelse	Brudd - reinnleggelse innen 30 dager for eldre pasienter etter sykehusinnleggelse
Hjerte- og karsykdommer	Hjertesvikt - reinnleggelse innen 30 dager for eldre pasienter etter sykehusinnleggelse
Behandling av sykdom og overlevelse	Lungebetennelse - reinnleggelse innen 30 dager for eldre pasienter etter sykehusinnleggelse
Behandling av sykdom og overlevelse	Astma/kols - reinnleggelse innen 30 dager for eldre pasienter etter sykehusinnleggelse for astma/kol
Hjerte- og karsykdommer	Hjerneslag - reinnleggelse innen 30 dager for eldre pasienter etter sykehusinnleggelse
Behandling av sykdom og overlevelse	Reinnleggelse blant eldre 30 dager etter utskrivning
Kommunale helse- og omsorgstjenester	Reinnleggelse blant eldre 30 dager etter utskrivning per kommune
Sykehusopphold	Sykehusopphold - pasienterfaringer

Oversikt over områder med nye resultater

Område	Side
Somatisk helse	12
Behandling av hjerneslag	46
Nyre	52
Infeksjon	56
Kreft	98
Fødsel og abort	142
Legemidler	150
Akuttmedisinsk kjede	155
Psykisk helsevern for barn og unge	160
Psykisk helsevern for voksne	189
Rusbehandling	229

Krav til indikatorer for styring i Nord

- Intervensjoner som gir reell/sikker helsegevinst
- Alle sykehus i Helse-Nord rapporterer eller kan identifiseres
- Må være meningsfulle for både pasienter, fagmiljø og institusjoner
- Må være lett tilgjengelige med minimalt plunder og heft
- Indikatorer der sykehus i Helse-Nord har svake resultat
- At antall pasienter er stort nok til å følge utviklingen med rimelig sikkerhet – husk tilfeldig variasjon forekommer

Hva skal vi gjøre for å bruke indikatorer slik at vi ser resultater – for pasientene

- Samle egnede indikatorer i noen få grupper med tydelig retning?
- Konsistens over tid?
 - Roma ble ikke bygget på en dag.
 - Ledelsen må holde på og holde ut
- Fagfolkene og ledere i frontlinjen må være med!
- Prosjektorganisering for forbedring der det ligger til rette?
 - Begrenset antall?
 - Antakelig viktig å gjøre noe grundig enn å gjøre mye uten kraft?

Sammensatte eller «bundla» indikatorer

1. Hvordan er registrene valgt ut? Hva med resultater fra andre registre, f.eks:

a. Barnekreft?

b. Lymfom?

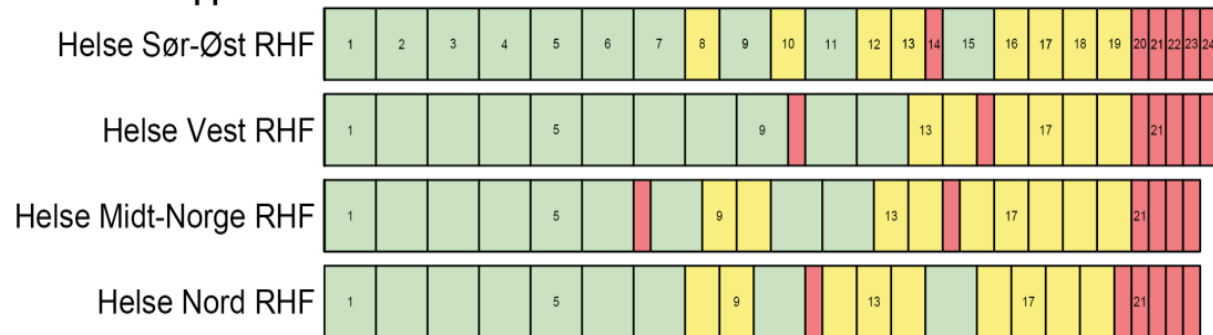
2. Noen av indikatorene bør vel tas ut?

a. 22. Invasiv kardiologi, trykkmåling Prosedyrer der trykkmåling er egnet til å måle. Det er en prosessindikator, som kun kan påvirke nokså unaturlig å ha denne med i oversikten.

b. 19. Diabetes barn HbA1c < 75mmol Diabetes type 1 hos barn og indikator for barnediabetes punkt «17. Diabetes barn HbA1c < 5 to indikatorer for hoftebrudd operert 24 og 48 timer.

c. Det er tre nyreindikatorer (14,21,23). Dette er svært mange flere

Bosatte i opptaksområdene

Indikator

1. Tykktarmskreft, overlevelse ++	9. Prostatakreft, fri rand	17. Diabetes barn, HbA1c < 53 mmol
2. Hjerneslag, trombolyse	10. Karkirurgi, carotisstenose	18. Hoftebrudd, operasjon 48 t.
3. Brystkreft, primærkirurgi	11. Endetarmskreft, uten tilbakefall ++	19. Lungekreft, overlevelse
4. Lungekreft, kurativ behandling	12. Diabetes voksne, HbA1c < 75 mmol	20. Diabetes barn, HbA1c < 75 mmol
5. Diabetes voksne, HbA1c ≤ 53 mmol	13. Brystkreft, brystbevarende kirurgi	21. Hjerteinfarkt STEMI, reperusjon
6. Endetarmskreft, laparoskopi ++	14. Nyre, hemodialyse	22. Nyre, hjemmedialyse ++
7. Prostatakreft, radikal behandling ++	15. Tykktarmskreft, laparoskopi ++	23. Invasiv kardiologi, trykkmåling ++
8. Hoftebrudd, sementert stamme	16. Hjerteinfarkt NSTEMI, utredning 72 t.	24. Nyre, blodtrykk <130/80

Hva må vi håpe på?

- At vi klarer å knekke kodene for å komme inn i den faglige kulturen i frontlinjen.
- At vi faktisk bryr oss når vi ikke holder mål – på alle nivå
- At vi klarer å få aksept for at resultater må forbedres – og få frontlinjen med på dette.
- At vi faktisk lykkes med å «sette pasienten i sentrum» - også i dialogen med våre ansatte – vi er for lengst blitt mye bedre men er ikke i mål

Takk for tålmodigheten

Og lykke til med viktig styrearbeid